

HAMK

Häme University
of Applied Sciences

Tämä on rinnakkaisallenne alkuperäisestä artikkelista /
This is a self-archived version of the original article.

Version: Accepted manuscript / Final draft

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Sipilä, A. (2024). Suojelualue omaan metsään?

Metsälehti Makasiini, (4), 43.

Suojelualue omaan metsään?

Mielestäni metsien suojeleminen on tärkeää. Olen itse myynyt turvemaata pohjineen suojelelualueeksi sekä tehnyt määräaikaisen Metso-sopimuksen. Minulla on myös omatoimisesti suojeltuja kuvioita, jotka eivät ole missään virallisessa suojelelussa: maisemametsiköitä, isoja säästöpuuryhmiä ja leveitä reuna- tai suojelelyöhykkeitä. Tämä hiljainen suojeleminen on yllättävän yleistä ainakin tuntemieni metsänomistajien parissa. Olen nyt miettimässä määräaikaisen Metso-alueen siirtämistä pysyvään suojeleluun sopimuskauden loputtua. Siinä on monta metsänomistajalle edullista syytä. Metsä jää omaan omistukseen, korvaus on veroton ja korvaussumma on olennaisesti parempi kuin määräaikaisessa suojelelussa. Alue kelpaa myös FSC-sertifiointiin, jos sellainen vaihtoehto joskus realisoituu omilla metsillä.

Pysyvän suojelelualueen perustaminen sisältää osittain riskin. Jos kuviolta leviää kirjanpainahtu naapurin metsään – ja sen voidaan osoittaa olevan lähtöisin juuri minun metsästäni – olen korvausvelvollinen. Tästä on jo esimerkki, eli valtio on korvannut valtion luonnonsuojelualueelta levinneen metsähtuon aiheuttaman vahingon. En voi myöskään vakuuttaa suojeleluuetta. Vakuutusyhtiöt eivät myönnä suojeleluueille metsävakuutuksia, vaan riskin kantaa metsänomistaja.

Tutuilta puunostajilta on kuulunut viestiä, että suojelelualueiden vierimetsiin on jo tehty aavistushakkuita kirjanpainahtauhan takia. Kirjanpainahtaja kykenee lentämään useita kilometrejä, vaikka tuhot rajoittuvat yleensä alle 500 metrin päähän synty pisteestä. Aina ei voida osoittaa, että tuho on levinnyt juuri suojeleluueen puolelta. Siten ei voi myöskään hakea maanomistajalta korvauksia metsähtuosta.

Tilanne on myös vaikea, jos kirjanpainahtu leviää yksityismaalle asemakaavojen aluevarausalueilta, jonka kaavamerkintöjä ovat mm virkistysalue (V), puisto (VP), lähivirkistysalue (VL) tai retkeily- ja ulkoilualue (VR). Tuhojen poisto vaatii kaava-alueilla maisematyöluvan, jonka hakuprosessin aikana tuhot yleensä laajenevat. Näissä tapauksissa metsänomistaja ei voi vaatia kunnalta korvauksia ainakaan metsähtuolain säännösten nojalla.

Metsähtuolaki on voimassa vain metsätalousmaalla. Sen mukaan kuorellinen kuusipuutavara täytyy kuljettaa pois metsästä Etelä-Suomessa 15.7. mennessä. Poistamisvelvollisuus kohdistuu kuorellisen puutavaran lisäksi yli 10 cm tuulenkaatoihin, jos niitä on enemmän kuin 10 m³/ha. Pienempää määrää ei tarvitse poistaa. Mielestäni runkopuun osalta lakia noudatetaan hyvin. Energiapuukasojen osalta käytäntö ei ole yhtä selkeä. Pinoja peitetään ja joskus pinon pintakerroksesta poistetaan puut, johon tuhohtynteiset ovat jo iskeytyneet. Ilmasto lämpenee ja kirjanpainahtuhot lisääntyvät. Kuinka minä voin varautua oman metsäni suojeleluun aiheuttamiin riskeihin ja mahdollisiin tuhojen leviämiseen minun metsästäni? Vaikka riski on pieni, on se olemassa. En usko, että voin perustaa yksityisen suojeleluueen sellaisella ehdolla, että minulla on lupa poistaa alueelta tuulenkaadot yli 10 m³ osalta. Toivottavasti lainsäädäntöä kehitetään siihen suuntaan, että hyvää tarkoittava metsänomistaja ei joudu maksamiseksi.

Antti Sipilä

Kirjoittaja on metsänomistaja ja metsänhoidon lehtori Hämeen ammattikorkeakoulussa